סמג לאויו סה טוש"ע א"ח

סי׳ שלו סעיף ב:

מהומיי שם הלכה [ו]

ט טוש"ע שם סעיף א: ו [מיי' פכ"ד שם הל"ד

בהגהו:

מא ח מיי פ"ב מהל" פסולי המוקדשין

הלכה יא:

לעזי רש"י

דנפיי"ר [רנפי"ר]. לזחול.

רב ניסים גאון

[אישטינדייליי״ר]. להתמתח, להשתרע.

קעי׳

טוש"ע שס

לידו], ג) [שבת ג: וש"נ], ד) ר"ה כח: זבחים פ., יהיב עביד מלוה כ"ה בס"א. ו) בס"ח: גבה, ה) [דף עו:], ע) בק"ח: כייפי, י) וזבחים

رد:۱۲

הנהות הב"ח

(מ) גמ' שב ואל מעשה לה) גבו טכי ומול מעסה עדיף דאי לא: (ב) רש"י ד"ה וכן אניגרא וכו' לרבה מודד מהגידודים ושרי לכל פחות: (ג) ד"ה ה"כ יוכד וכו' שהוא יושב משתמש (והרי זה תשמיש) תא"מ ונ"ב כנ"ל להגיה והדר משתמש: (ד) תום׳ ד"ה ינתנו וכו" כל הניתניו

גליון הש"ם

תום' ד"ה מתן ד' וכו' ולדחי לאו דבל תוסיף. במהרי"ק שרש קלט כ' ועוד שהרי תוס' כתבו פרק בתרא דעירובין וז"ל ועי"ל דאין עשה דוחה לל"ת שבמקדש כדאמרינן פרק דם חטאת מיהו יש לדחות דלא דמי דה"ט מדחי קמי עשה אבל גבי בל תוסיף ל"ש שום חומרא לוסיף לש שום חומות דשייך נמי בעלמא. אך מ"מ י"ל כיון דהוי במקדש לא דחי עכ"ל תום':

מוסף רש"י משום דהוי דירה שתשמישה לאויר. אינה עשויה דירה זו אלא ללורך אויר שחולה לה לשמור השדות ואינה חשובה דירה להמיר היקף גדול (פובה בה.) ואין מטלטלין בדירה זו אלא בית סאתים כדתניא ה מכו כיו שמנים ברוגלו בפרק שני (לעיל כב.) כלל אמר ר"ש בן אלעזר כל אור שתשמישו לדירה כגון דיר וסהר ומוקלה וחלר ואפילו י' כורים מותר וכל דירה שתשמישה לאויר כגון פאתים מותר יותר מבית סאתים אסור, דלאו דירה לעיל טו.). בקנסו שוגג אטו מזיד. ואע"ג דמזיד אטו בוריו. ומע ג למורי גופיה קנסל הול (גיטין נג:). הניתנין במתנה אחת. כגון דס בכור שנתערב בדס מעשר, בין בכלול בין בכוסות (זבחים פ.). ינתנו במתנה אחת. לשניהן (ר״ה כח:) קא סלקא דעתיה השתא דאמרינן יש בילה וסמכינן עליה שיש

משום דהוי דירה שתשמישה לחויר. חינה לדור בה תמיד אלא ובן בקרן זוית. פי׳ בקונטרס שג׳ לדדיו נכנסין חוך המקצוע להסתופף בה שומרי (אויר) השדה: מלמעלה מג' לחוך ג'. דלאחר שהגביהו שלשה חזרו וכפפו: דדמו כי משוניתא. כשן סלע כהר זה שמשופע ללדדין כך יולאין שרשיו קטנים מתוך הגדולין

לנדדין וכפופין לארץ מכאן ומכאן והגדולים הולכין ומגביהין באלכסון משום דהוי דירה שתשמישה לאויר יותר מג' כזה*: דסלקי לעילחי. וכל דירה שתשמישה לאויר אין מטלטלין הגדילים משהגביהו למעלה מג': בה יתר מבית סאתים: א שרשיו גבוהין אסורין. לדברי הכל: דנחתי לתתאי. מן הארץ וכו': איתמר שרשי אילן הגדילים לראשו של נד האילן כל הבאין מלמעלה משלשה לתוך שלשה רבה אמר במותר להשתמש בהן רב ששת אמר אסור להשתמש בהן רבה אמר מותר להשתמש בהן דכל פחות מג' דארעא ארעא היא רב ששת אמר אסור להשתמש בהן דכיון דמכח איסור קאתי אסורין דדמו כמשוניתא ג דםלקין לעילא אסורין דנחתין לתתאי שרו לצדדין פלוגתא דרבה ורב ששת וכן אניגרא וכן בקרן זוית ההוא דיקלא דהוה לאביי והוה סליק באיפומא אתא לקמיה דרב יוסף ושרא ליה אמר רב אחא בר תחליפא דשרא לך כרבה שרא לך פשימא מהו דתימא אפילו לרב ששת ביתא כמאן דמלי דמי ולישתמש בפחות מג' סמוך לגג קמִ"ל תגן שרשיו גבוהין מן הארץ ג' מפחים לא ישב עליהם היכי דמי אי דלא הדרי כיפי פשימא אלא לאו אע"ג דהדרי כיפי לא לעולם דלא הדרי כיפי והא קמ"ל דאין שגבוהין מן הארץ: ת"ר שרשי אילן שגבוהין מן הארץ ג' מפחים או שיש חלל תחתיהן ג' מפחים אע"פ שצידו אחד שוה לארץ ה"ז לא ישב עליהן לפי ^ה שאין עולין באילן ואין נתלין באילן ואין נשענין באילן ולא יעלה באילן מבעוד יום וישב שם כל היום כולו אָחד אילן ואחר כל הבחמה אבל יבור שיח ומערה וגדר י ממפס ועולה ממפס ויורד ואפילו הן מאה אמה תני חדא אם עלה מותר לירד ותני חדא אסור לירד לא קשיא כאן מבעוד יום כאן משחשיכה ואיבעית אימא י הא והא משחשיכה ול"ק כאן בשוגג כאן במזיד ואיבעית אימא הא והא בשוגג והכא י בקנסו שוגג אמו מזיד קמיפלגי מר סבר קנסינן ומר סבר לא קנסינן אמר רב הונא בריה דרב יהושע כתנאי די הניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין מתנה אחת ינתנו במתנה אחת מתן ד' במתן

שלא גבוה ג' וכן קטנים היולאין מן הגדילים בשיפולו: שרו. לדברי הכל דאכתי לאו לכלל איסור אתו: ללדדין. השרשים הקטנים היולאים מתוך גובה של גדולים ומטין לארץ לתוך ג'. לרב ששת אסירי דמכח איסורא אתו לרבה שרו: וכן אניגרא. אילן היולא מתוך חריץ קלר העשוי להוליך המים לשדות ושני לידי האילן של לד גידודי החריץ נכנסין בגידודיו ואם בא למדוד מלדדין שבתוך הנגר הרי הוא גבוה ג' ויותר ואם בא למדוד מלדדיו השניים שהן מגידודי החריץ ולמעלה אין גבוה ג'. לרבה (כ) דמודד הגידודים שרו דכל פחות מג' לארעא כארעא לרב ששת מעומקו מודד והרי גבוה ג' ומכח איסורא אתו: וכן קרן זוים. אילן העולה במקצוע שני כותלים של חלר וג' לדדיו נכנסין בחוך המקלוע שבכוחלים ואין נראה אלא שמבחוץ והולך ועולה עד 175 למעלה לכותל פחות מג׳. לרבה כל פחות מג' לאו אילן הוא דמעולם לא גבוה" שלשה ולרב ששת מארעא משחינן ומכח איסורא אתו. ודוקא קרן זוית אבל אצל כותל בעלמא מולה רבה דהואיל ושלשת לדדיו גבוהין והרביעי שוה לארץ או לכותל דאסול אפי׳ לדו דשוה לכותל: דהוה סליק בחיפומה. בתוך הבית היה עומד ועולה דרך פי ארובה למעלה מן הגג פחות מג': ושרא ליה. דאינו נראה מן הגג ג' אפי' באחד מלדדיו: כרבה שרא לך. דאמר לא אמרי׳ מכח איסורא אתי דהא הכא בתוך הבית הוא דאסור שגובהו נרחה שם: דמלי. כארעא סמיכתא היא דהא אמרן לעילי חלון שבין שני בתים למעלה מי׳ כמאן דמלי דמי: דהדרי כיפיש. ואשמעינן דלא ישב

ה"נ לא ירד ואי נמי ע"כ לא קאמר ר' יהושע התם שב ואל תעשה עדיף 🕫 אלא על הכפופין דאי על הגבוהין פשיטא אכתי לא אשמעינן אלו הן משום שבות לא עולין באילן במס' בילה (דף לו:): דלדו אחד שוה לארץ. שהקרקע גבוה בלדו האחד מודה רבה היכא דשלשת לדדיו גבוהין מן הארץ דאסורה לד השוה לארץ: ואין ניסלין באילן. אשטנדליי"ר: בור ושיח ומערה.

בין שיש בהן מים בין שאין בהם מים: מטפס. דנפיי"ר. מטפס ויורד דטעמא לאו משום דטרחא אלא שלא יתלוש מן המחובר במתכוין: אם עלה. באילן אסור לירד דכל דרך ירידתו הוא משתמש במחובר: עלה מבעוד יום וקדש עליו היום לא קנסינן ליה ויורד: הניסנין במסנה אחם וכו'. כגון דם הבכור שנתערב בדם בכור אחר: ינסנו במסנה אחם. ועולה אותה מתנה לזה ולוה: מסן ארבע במסן ארבע. דם חטאת זו נשפך לדם חטאת זו ינתנו ד' מתנות ועולה לזו ולזו: ינסנו במסן ארבע. דקסבר קום עשה מלוה עדיף אע"ג דבהאי מלוה איכא לד עבירה דעבר אבכור אבל תוסיף אחי עשה דחטאת דכתיב (ויקרא ד) ונתן על קרנות ודחי לבל תוסיף דבכור: ורבי יהושע אומר נוסנו במסנה אחס. כיון דקיימא לן ° כל הניתנין על מזבח החילון שנתנן במתנה אחת כיפר הכא דלא אפשר סמכינן עלה אפילו לכתחילה ולא עברינן אבל תוסיף ואי משום בל תגרע דחטאת כדקאמר טעמא מוטב שיעקר בל תגרע מאליו שהוא יושב ואינו עוקר הלאו בידים מעבור על בל תוסיף שהוא עוקרו בידים: ה"ג יורד. דהך מוטב שיעקר בל תגרע מאליו שהוא יושב ואינו עוקר הלאו בידים מעבור על בל תוסיף שהוא עוקרו בידים: ה"ג יורד. דהך

ירידה מצוה היא דהא כל זמן שהוא יושב משחמש 🌣 והרי זה תשמיש הלכך אע"ג דהשתא משחמש חשמיש אחר כשיורד יותר ויותר עדיף משישב שם: דקא עביד מלום. דמקיים עשה: לא קא עביד מלום. פורש מן העבירה הוא ע"י עבירה אבל קיום מלוה אין כאן: מתנה זו משניהם, ואם בכוסות יתן מתנה מזה ומתנה מזה (זבחים פ.). מתן ארבע במתן ארבע. שלמים ואשם ועולה ותודה

ואין נראה מבחוץ אלא לד רביעי ואילטריך למימר תרוייהו קרן זוית להודיעך כחו דרב ששת ונגר דמשני לדדיו להודיעך כחו דרבה דשרי ומיהו מודה רבה בסמוך לכוחל שאינו שוה לארץ אלא

ר' ינתנו במתן ד' מתן ארבע במתן אחת ר"א אומר ינתנו במתן ד' ור'

יהושע אומר ינתנו במתנה אחת אמר לו ר"א הרי הוא עובר על בל

תגרע אמר לו ר' יהושע הרי הוא עובר בבל תוסיף © א"ר אליעזר לא אמרו אלא כשהוא בעצמו אמר לו ר' יהושע לא נאמר בל תגרע

אלא כשהוא בעצמו ועוד א"ר יהושע כשנתת עברת על בל תוסיף ועשית מעשה, בידך כשלא נתת עברת על בל תגרע ולא עשית

מעשה בידך לר"א ראמר התם קום עשה עדיף ה"ג ירד לר' יהושע

דאמר התם שב ואל תעשה עדיף ה"נ לא ירד דילמא לא היא ע"כ לא קאמר

ר"א התם קום עשה עדיף י אלא דקא עביד מצוה אבל הכא דלא עביד מצוה

מלד אחד דאסור והא דנקט ברייתא בסמוך ולדו אחד שוה לארך לא תקשי לרב ששת דלדידיה לאו דוקא נקט לדו אחד דהוא הדין משני לדדין: מתן ד' במתן אחת. פי' עולה שהיא מתן שתים שהן ד׳ בבכור או בפסח אבל אין לפרש מתן ד' היינו חטאת דאם נתערבה מתן חטאת בפסח או בבכור אין להס תקנה לפי שוה למעלה מחוט הסיקרא וזה למטה וא"ת וליתי עשה ° ולידחי לאו דבל תוסיף וי"ל דלא דמי כלל לכלאים בציצית דהכא ע"י פשיעה הוא בא והיה יכול להתקיים בלא דחיית הלאו: יבתבר במתנה אחת. דקיימא לן י כל הניתנין

(ד) שנתנו במתנה אחת כפר:

משום דהואי שתשמישה לאויר דירה שתשמישה לאויר אין מטלטלין בה יותר מבית סאתים. בתוספתא דעירובין בפרק דעושין פסין, כלל אמר ר׳ כל . שמעוז שמעון כל אויו שתשמישו לדירה כולי׳, וכל שתשמישה לאויר כגוז בורגניז שבשדה מבית סאתים אסור.

רבינו חננאל איתמר שרשי האילן הבאי

למעלה מג׳ טפחים חוזרין ונכפין לתוך ג', רבה אמר מותר לישב עליהן דכל פחות מג' דארעא כארעא הוא. רב ששת אמר אסור. אסור. דמו למשוניתא. פי׳ ל) ההוא דיקלא דהוה לבי סליק באיפומא. פי׳ היה עולה אותה תמרה עד הגג. ובגג היה לול ויצא מן הלול ועלה באויר הגג והיא עכשיו ענפיה בפחות מג׳ לגג. אתא לקמי ד(רבא) רב יוסף, שרא ליה לישב עליהן. אמר ליה רב דשרו לך כרבה שרו לך, י. דאמר כל פחות מג׳ לארץ יאמו כל פוווו מג לאון ארץ היא, הכא נמי כל פחות מג׳ לגג גג הוא. ואמרינז פשיטא. מהו דאמו גן פשיטא. מווו דתימא אפילו לרב ששת ביתא כמאן דמלי דמי [קמשמע לן. היכי דמי] אילימא דלא הדרי כיפי צריכא למימר, אלא לאו אע"ג דהדרי כיפי שרו. ןומשני לעולם דלא הדרי כיפי] והא קמשמע לן דאף על גב דצידו אחד שוה אילן שגבוהין מן הארץ ג׳ טפחים או שיש וו)חלל כו'. תני חדא (אם עלה) אם עלה באילן [מותר] לו לירד. והני מילי מבעוד יום אבל אם עלה משחשיכה אביר אם כיוו מסווט כוו אסור. איבעית אימא לעולם בשעלה ירד במזיד לא ירד. אמר רב הונא בריה דרב יהושע

לל. כתנאי, דתניא בשחיטת קדשים פרק ח' הניתנין מתן ארבע וכר', לר' אליעזר דאמר התם קום עשה עדיף מותר לירד מן האילן. לר' יהושע דאמר שב ואל תעשה עדיף עלה. אסור לירד. ודחינו ממאי דילמא עד כאז לא אמר ר׳ אליעזר התם דכי קאי ומודי מצוה קא עביד. אבל הכא דכי נחית מן האילן לא עביד [מצוה] הכי נמי דלא ירד. [ואי נמי עד כאן לא קאמר ר' יהושע התם שב ואל תעשה עדיף משום

(ר״ה בח:) כגון דם עולה כדם שלמים או כדם אשם ששניהם טעונין שמי מתנות שהן ארכע ושניהם תחתונים (ובחים ₪). מתן ארבע במתן אחת. כגון דם עולה בנכור ששניהם מחתונים (שש). ינתנו במתן ארבע. ורואה אני אם המתנות הימירות הניתנות מדם הבכור כאילו הן מים, ואין זה בל תוסיף (שש). ור׳ יהושע אומר ינתנו במתנה אחת. משום כל תוסיף, וידי עולה ילא, דכל הניתנין על מזגח החיצון שנתנן במתנה אחת כיפר (שם). ולא עשית מעשה בידך. ואינו דומה עושה מעשה ליושב ואינו עושה ואיסור בא מאליו (שם).